

Helsinki 26.7. 1999-07-27

Jokioisten kunta
Fax 03-4384025

VIITE / REFERENS

ASIA / ÄRENDE

Muistio käynnistä Jokioisten vanhalla
voimalaitoksella (Jokioinen).

Museoviraston edustaja (tutkija Erkki Härö) tutustui 22.7. 1999 Jokioisten vanhaan vesivoimalaitokseen ja mahdollisuuksiin ottaa osa rakennuksesta vanhojen autojen harrastustoimintaa palvelevaan käyttöön. Katselmukseen osallistui myös Jari Lindstedt (mahdollisen vuokraajan edustajana) ja Antti Friman (Jokioisten kunta).

Jokioisten vanha vesivoimalaitos ja sen tekninen laitteisto sisältyy valtakunnallisesti arvokkaana kohteena Museoviraston 1999 loppuunsaattamaan inventointiin maamme sähkövoimalaitoksista. Kopio inventointitiedoista liitteenä.

Tällä hetkellä voimalaitoksen vanhat osat ovat tyhjillään ja nopeasti rappeutumassa. Sen sijaan rakennuksen sivulle rakennettu uusi voimalaitos (Waterpumps Oy) on mallikelpoisesti sijoitettu vanhaan teolliseen kulttuurimaisemaan ja on juuri aloittamassa toimintaansa.

Vanha voimalaitos ja sen laitteisto on edelleen lähes kaikilta yksityiskohdiltaan säilynyt alkuperäisessä asussaan, vain akselit turbiinien ja generaattoreiden välillä on katkaistu. Ilkivalta ja osien katoaminen on toistaiseksi ollut vähäistä, ja laitos on helposti kunnostettavissa esim. nähtävyysskäyttöön.

Katselmuksen perusteella on todettavissa, että suurin uhka voimalaitoksen säilymistä kohtaan on valvonnan puutteesta johtuva ilkivalta ja normaalin korjaushuollon laiminlyönti. Tilanne on pahimmillaan, jos rakennuksessa ei ole mitään toimintaa. Tästä syystä, olettaen että Jokioisten kunta ei lähitulevaisuudessa ryhdy restauroimaan voimalaitosta sen kulttuurihistoriallisen arvon edellyttämään asuun, Museovirasto pitää esitystä käyttää osaa voimalaitoksen tiloista harrastekäyttöön rakennuksen säilymistä tukevana asiana.

Katselmuksen mukaan harrastetoiminta edellyttää kevyen väliseinän rakentamista harrastetilan ja varsinaisen voimalaitoshallin välille. Lisäksi vuokraaja on valmis suojaamaan mm vanhan mittaritaulun, kaakelilattiat ja koristemaalaukset tarvittavilta osin. Museovirasto katsoo, etteivät nämä toimenpiteet vaikeuta rakennuksen restaurointia myöhemmin.

Museovirasto esittää myös, että Jokioisten kunta suorittaa voimalaitoksen omistajana mahdollisimman pian rakennuksen säilymistä turvaavia huoltotoimenpiteitä. Tällaisia ovat mm rikottujen ikkuna-aukkojen umpeen levyttäminen, vesikourujen avaaminen ja katon paikkaus.

Erkki Härö
Tutkija
Museovirasto, rakennushistorian osasto

Sijaintitiedot	Jokioisten vesivoimala (ent. Ferrarian voimalaitos)
Kohde	
Kiinteistötunnus	
Kiint. Ja rak. Osoite	Ofa Jokioinen, 31600 Jokioinen
Maakunta	Häme
Kunta	Jokioinen
Kylä/kaup.osa	Jokioisten kartano
Kartta/koordinaat.	
Vesistö	Loimijoki
Inventointitiedot	
Inv. Pvm.	14.6. 1995
Inv.tyyppi	
Inv. Nimi	Vesivoimalaitosinventointi
Inv. Päämäärä	Teknis-historiallisten, arkkitehtonisten ja miljöo arvojen perusteella merkittävien kohteiden kartoitus mahdollisia suojelutarpeita silmällä pitäen
Inv.suorittaja	Turkka myllykylä
Inv. Työnvalvoja	Museovirasto
Inv. Suor. Laitos	Museovirasto
Tilaaja	Mv/IVO
Laitos ja miljöo	
Laitoksen nimi	Ofa Jokioinen
Ymp. Rakennuskanta	Entisen rautalankatehtaan rakennuksia
Ymp. Yleiskuvaus	Tiheästi rakennettu 1900-luvun alun teollisuusmiljöo . Lisäksi uutta rakennuskantaa.
Asemapiirros	
Tekniset tiedot	
Putouskorkeus	8,55m
Virtaama	4m ³ /s
Teho	450kW (v.1950)
Vuosituotanto	
Patotyyppi	Säännöstelypato
P:n rak.materiaali/ Toiminnal järjestely	Betoni, puuluukut. 2 laskuaukkoa tuloruuheen, 2 tulva-aukkoa, aukko uittoruuhea varten (tulo- ja uittoruuhi purettu pois)
Vesitiet	Ylävesi ruuhea ja louhittua kanavaa pitkin turbiineihin, alavesi luonnonuomaan
Turbiinityyppi /koneistojen lukum.	Vaaka-akselinen Francis-turbiini. Kolme koneistoa. Voimalarakennuksessa olleet kolme diesel-generaattorikoneistoa poistettu.
Valmistaja	Tammerfors Linne- och Jern manufaktur A.B.
Valm.no/vuosi	K1: 1331/1927, K2: 1285/1926, K3: 1286/1926
Teho	Yhteensä 450 kW
Kierrosluku	375 kier./min kaikissa
Säätäjätyyppi	Mekaanis-hydraulinen.
valmistaja	Verkstaden Kristinehamn, ab Karlstads Mekaniska verkstad.

valm.no/vuosi	: K1: 1529/1927, K2: 1470/1926, K3: 1471/1926
Generaattori:	3-vaihe, synkronoitu vaaka-akselinen generaattori. Tyyppi: T.rs120/255.
valmistaja	Suomen sähkösaakeyhtiö gottfried strömberg
Valm.no/vuosi	1-k: 20764/1927, 2-k: 19718/1926, 3-k: 19716/1926
Teho	Kaikissa:220 kVA
Jännite	400/231 V
Virta	30,8 A
Kierrosluku	375 kierr./min
Magnetointikone	Tasavirta, tyyppi: N 61
Valmistaja	Suomen Sähkösaakeyhtiö Gottfried Strömberg
Valm.no/vuosi	K1: 20765/1927, K2: 19719/1926, K3: 19717/1926
Jännite	Kaikissa: 120 V
Virta	30,8 A
Teho	3,7 KW
Valvontalaitteet	Alkuperäiset valvontalaitteet ja mittaritaulut paikoillaan, myös diesel-koneistojen 2 ja3 mittaritaulut säilyneet. Taulut harmaata marmoria.
Kytkinlaitteet	Laitteet tallella. Vanhat öljykatkaisijat (Strömberg)
Muuntajat	Siemens-muuntaja
Rakennuksen käyttö	
Alkuper. Käyttö	Vesivoimalaitos
Nykyinen käyttö	Ei käytössä
Suunnittelu- ja rakennustiedot	
Rakennusvuosi	1925-26
Uudisrakentaminen	Diesel-koneistojen laajenusosa lisätty 1930-luvulla
Rakennuttaja	Oy Ferraria ab
Pääsuunnittelija	
Arkkitehti	
Urakoitsija	
Rakennuksen kuvaus	
Kerrosluku	3
Perustus	Betoni
Runko	Tiili
Vuoraus	Tiili + rappaus
Kattomuoto	Tasakatto
Kate	Pietty betonikatto
Ulkovärit	Vaalean keltainen
Sisätilat	Eteistilat (kaapit, peseytyminen), varastohuoneet, diesel-koneistohalli kytkilaittekoppeineen, generaattorisali (lattia alemmalla tasolla kuin diesel-hallissa), valvontakoppi, varasto, mittaritaulujen kojeistotila, kierreportaat yläkertaan, jossa kiskotuksia öljykatkaisijat ja muuntaja
Lattiat	Konesaleissa puna- keltainen shakkiruutuklinkkeri, eteistilassa puulattia, muualla betonilattiat
Seinät	Rapatut seinäpinnat.

Katto	Betonikatto
Ikkunat	Korkeat ruutuikkunat
Ovet	Puuovet
Valaisimet	
Erityispiirteet	Seiniä kiertää ainutlaatuinen boordikoriste, johon on kuvattu keskelle vesivoimalaitos sähköisine salamoineen ja laitoksen molemmin puolin ferrarian naulatehtaan leimasymbolit.
Yleiskuvaus	Voimalarakennus rapistumassa hoidon puutteessa
Valokuvat	
Kuvauspäivämäärä	14.6. 1995
Filmin (rullan) nro	
Negatiivin nro	
Luokitus	
Pääryhmä	Teollisuus
Outline-luokka	391
Arvioinnin perustelu	Voimalarakennus edustaa korkeatasoista teollisuusarkkitehtuuria sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan. Laitoksen vanhakantainen koneisto on säilynyt hyvin ja vesivoiman tuotannon kannalta lähes täydellisenä.
Arviointi	
Suojelutiedot	
Kaavatilanne	
Suojelutilanne	
Omistajan suunnit.	Ofa:lla ei toimenpiteitä, Waterpumps suunnittelee uutta laitosta
Yhteystiedot	
Omistaja, osoite, Puh. No	Ofa Jokioinen (maa-alue). Waterpumps Helsinki (koskioikeudet)
Omistajan edustaja Tai käyttäjä, osoite Ja puh.no	Timo Saari, Reino Lehti (ofa) pirttiniemi (Waterpumps)
Historiallinen Yhteenvedo	Jokkis Gods sai voimalan rakennusluvan vuonna 1902. Oy Ferraria ab:n ostettua Jokioisten rautatehtaan hanke raukesi. Ferraria vuokrasi jokioisten kartanoyhtiöltä koskioikeudet 50 vuodeksi vuonna 1920. Laitoksen rakentaminen aloitettiin vuonna 1925 ja se valmistui seuraavana vuonna. Voimantarpeen lisääntyessä laitosta laajennettiin 1930- luvulla kolmella diesel-generaattorilla. Voimalaitos toimi 1980-luvun lopulle asti.
Lähdetiedot	
Asiakirjat	
Piirustukset	
Kirjallisuus	Yliaho Timo: Tehtaalainen lounaisessa Hämeessä. Museovirasto työväenkulttuuriprojektin julkaisu 3, Helsinki 1984. Haastattelu: Reino Lehti 14.6.1995 Jokioinen